

8 Produktionsmedel inom jordbruket

I kapitel 8 redovisas uppgifter om jordbrukarnas inköp av traktorer och andra maskiner och redskap. Vidare redovisas uppgifter om länsstyrelsernas förprovning av djurstallar sammanställda av Jordbruksverket. Dessutom redovisas statistik rörande certifierat utsäde, försäljning till jordbruket av bekämpningsmedel och mineralgödsel, produktion av jordbrukets fodermedel samt dränering av jordbruksmark. Statistik över bekämpningsmedel och mineralgödsel i jordbruket redovisas också i kapitel 12.

Sammanfattning

Övriga maskiner och redskap

Inköp av andra maskiner och redskap än traktorer uppgick till 3 704 miljoner kronor under 2013. Dominerande var redskap för skörd och tröskning, vilka utgjorde 18 % av jordbrukets totala inköp av maskiner och redskap. I fasta priser låg jordbrukets inköp av övriga maskiner och redskap på 73 % av 1990 års nivå. Sedan år 2012 har de minskat med ungefär 14 % (**tabell 8.1**).

Traktorer

Totalt levererades ca 2 800 traktorer till det svenska jordbruket under år 2013, vilket var drygt 400 färre än under 2012. Det genomsnittliga effektuttaget uppgick till 132 hk, vilket är en minskning sedan 2012 med drygt 3 % (**tabell 8.2**).

Värdet av jordbrukets inköp av traktorer uppgick år 2013 till 1 994 miljoner kronor, 35 % av jordbrukets totala inköp av maskiner och redskap. I fasta priser hade värdet av traktorinköp år 2013 minskat med nästan 21 % sedan föregående år och med 6 % sedan 1990 (**tabell 8.1**).

Förprovning av djurstallar

Det totala antalet förprovningar som länsstyrelsen gör årligen brukar vara 1 500–2 000. Under 2013 förprovades endast 1 098 ansökningar fördelade på 1 248 olika stallavdel-

ningar. Av dessa avser närmare hälften stallavdelningar för nötkreatur. Andelen avdelningar för häst utgör en tredjedel av ärendena och motsvarande andel för grisstallar är 5 %. Mer än hälften av stallavdelningarna i gruppen övriga djur inhyser får och getter. Dessa stallar utgör 10 % av förprovningarna. Andelen stallavdelningar för fjäderfä brukar vara ungefär 2–3 %. Under åren 2010–2013 har dock andelen fördubblats, vilket inneburit att andelen uppgår till 5 %. Andelen utrymmen för pälsdjur, kanin, fisk samt hägnat vilt utgör sammanlagt omkring 3 % (**tabell 8.3**).

Utsäde

Officiell statistik saknas beträffande utsädesmängder. Jordbruksverkets uppgifter om certifierade utsädesmängder kan dock ses som en uppskattning av den totala försäljningen av utsäde.

Av **tabell 8.4** framgår att det totalt certifierades 176 400 ton utsäde av fröburna växtslag och 17 400 ton potatis under 2012/2013. Under samma period importerades 12 000 ton fröburna växtslag som i huvudsak införts från annat land inom EES-området. Vad gäller utsädespotatis finns inget krav på införselansmälan vid import från annat EES-land. Därmed finns heller inga tillförlitliga uppgifter om kvantiteten importerat potatisutsäde.

Bekämpningsmedel

Tabell 8.5 visar försäljningen av bekämpningsmedel till jordbruket i ton under perioden 1990–2012.

Under 2012 såldes knappt 1 720 ton bekämpningsmedel, vilket är en ökning med 3 % sedan föregående år. Som synes dominerar försäljningen av ogräsmedel. Försäljningen av ogräsmedel ökade med närmare 46 ton eller 3 % sedan 2011.

Svampmedlen ligger kvar på 200 ton, de kemiska betningsmedlen ökade med 8 ton. Även insektsmedel och tillväxtregulatorer ökade. Bland större förändringar i försäljningen av enskilda ämnen kan nämnas isoproturon och diflufenikan som ingår i ogräsmedel och som ökade kraftigt. Båda dessa verksamma ämnen ingick i produkten Cougar vars godkännande upphörde 2012. Den kraftiga försäljningsökningen kan bero på inköpsshamstring under samma år.

Den största användningen av biologiska bekämpningsmedel inom jordbruket utgörs av bakterien *Pseudomonas chlororaphis*, som används för betning av spannmålsutsäde mot svampsjukdomar. Försäljningen av verksamma organismer i biologiska bekämpningsmedel redovisas på annat sätt i statistiken.

Mineralgödsel

Tabell 8.6 visar försäljning av mineralgödsel uttryckt i kvantitet vara samt i vilka former som kväve, fosfor och kalium sålts. Redovisningen avser vikten av den sålda varan och inte av respektive näringsämne. Totalt såldes 680 000 ton mineralgödsel 2012/13, fördelat på 56 % enkla (innehåller enbart ett av näringsämnena kväve, fosfor eller kalium) och 44 % sammansatta (innehåller minst två av ovanstående näringsämnen) gödselmedel.

De rena kvävegödselmedlen utgörs främst av N 24–N 30, dvs. gödselmedel som innehåller mellan 24 och 30 viktprocent kväve. Enkla kvävegödselmedel stod för 97 % av försäljningen av enkla gödselmedel 2012/13. Bland de sammansatta gödselmedlen är NPK-gödsel med 20–22 % N, 3–4 % P och

9–10 % K de mest sålda. NPK-gödsel stod för 93 % av den totala försäljningen av sammansatta gödselmedel.

Försäljningen av mineralgödsel har sedan 2000/01 minskat med 30 %, men ökade under 2012/13 med 11 % jämfört med föregående år. Försäljningen av enkla gödselmedel nådde 378,4 milj. kg under 2012/13, en ökning med 9 % sedan året innan. Under samma period ökade försäljningen av de sammansatta gödselmedlen med 13 % och uppgick till 301,6 milj. kg.

Fodermedel

Råvaruförbrukningen till foderblandningar har under 2013 minskat för både svenska som importerade råvaror med 26 respektive 6 % jämfört med 2012 (**tabell 8.7**). Spannmål dominerar den inhemska råvaruförbrukningen, medan oljehaltiga frön eller frukter, däribland soja, utgör den största delen av de importerade råvarorna.

I **tabell 8.8** redovisas råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag. Förbrukningen har minskat för alla djurslag utom för fjäderfä. Minskningen märks mest för svin, där förbrukningen i det närmaste halverats sedan 2012. Förbrukningen av råvaror till nötfoder utgör drygt två femtedelar av den totala förbrukningen. Spannmål är den vanligaste råvaran i samtliga foderblandningar. I foder till nötkreatur används även mycket raps, som ingår i redovisningen för oljehaltiga frön eller frukter.

Dränering

2013 brukades ca 2,6 milj. hektar åkermark i Sverige. Enligt jordbrukarnas bedömning har ca 2,1 milj. hektar åkermark en tillfredsställande dränering vilket motsvarar 78 % av arealen. Att marken har tillfredsställande dränering betyder att dräneringen fungerar bra oavsett om det beror på täckdikning, behovsdränering eller naturlig dränering. Arealen systemtäcktäckad åkermark 2013 är 1,3 milj. hektar vilket innebär att nästan hälften av all åkermark, eller närmare bestämt

49 %, är systemtäckdikad. Täckdikningen är mest omfattande i Västmanlands län där 69 % av all åkermark är systemtäckdikad. När det gäller den totala arealen täckdikad åkermark är den störst i Västra Götalands län med 300 000 hektar (tabell 8.9).

Om statistiken

Maskiner och redskap

Jordbruksverket genomför varje år sedan 1979 en undersökning om försäljningen av lantbruksmaskiner och -redskap. Fram till och med den undersökning som avsåg 1991 var dessa undersökningar totalundersökningar. Därefter har totalundersökningar genomförts intermittent. Den senast genomförda totalundersökningen avsåg år 2012. Sedan dess har en urvalsundersökning, avseende år 2013 genomförts.

De redovisade värdena av sålda maskiner och redskap grundas på angivna katalogpriser, vilket medför att hänsyn ej kunnat tas till eventuella rabatter. Mervärdesskatt ingår inte i tabelluppgifterna.

Förprovning av djurstallar

Stallar eller andra förvaringsutrymmen samt hägn för hästar samt för djur som hålls för produktion av livsmedel, skinn, ull eller päls får inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att stallet eller förvaringsutrymmet på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller när ett stall, ett annat förvaringsutrymme eller hägn ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt. Det gäller även när ett stall, ett annat förvaringsutrymme eller hägn, som förut använts för annat ändamål, inreds för ovan nämnda djurhållning eller djuruppfödning.

Kraven på förprovning och besiktning av djurstallar finns i djurskyddsförordningen. Länsstyrelsen förprövar djurstallet utifrån ansökningshandlingar, ritningar och uppgifter som visar den planerade byggnadsåtgärden. När åtgärden är genomförd gör länsstyrelsen

en besiktning för att kontrollera att byggnadsåtgärden är utförd enligt länsstyrelsens förprövningsbeslut.

Det finns undantag från kravet på förprovning som framför allt gäller det mindre anläggningar. För de vanligaste djurslagen inom lantbruket krävs inte förprovning om antalet djurplatser på anläggningen för det berörda djurslaget efter den planerade byggnadsåtgärden kommer att understiga till exempel 5 hästar, 20 nötkreatur, 15 vuxna grisar, 150 växande grisar, 20 vuxna får eller getter, 40 lamm eller killingar 500 fjäderfän utom strutsfåglar, 20 vuxna kaniner eller vuxna minkar, 150 växande kaniner eller växande minkar. Mer information om vilka ytterligare undantag som finns från kravet på förprovning finns på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se.

Statistik rörande förprovning av djurstallar sammanställs årligen av Jordbruksverket.

Utsäde

Officiell statistik om använda utsädesmängder etc. saknas i stort sett. Däremot kan försäljningen av utsäde uppskattas genom statistik över certifierade kvantiteter från den officiella utsädeskontrollen.

Utsädeslagstiftningen omfattar utsäde (fröer) och utsädespotatis av växtarter som används inom jordbruket och trädgårdsodlingen, såväl i den yrkesmässiga produktionen som inom fritidsodlingen. Detta innebär att utsäde av lantbruks-, köks-, prydnads- och fruktväxter omfattas.

Lagstiftningen handlar om saluföring och produktion av utsäde – vad som får saluföras (vilket inkluderar överlåtelse, lagerhållning och utbudande till försäljning), vilken kvalitet utsädet måste ha samt hur märkning och förpackning ska ske.

Certifiering av utsäde är en myndighetsuppgift. Det omfattar i korthet en kvalitetskontroll, att utsädet vid analysering visats uppfylla kraven på kvaliteten och att härstamningen kontrollerats liksom att utsädesodlingen har fältbesiktigats. Dessutom omfattas även förslutningen och märkningen av för-

packningen samt utfärdandet av bevis om certifiering av utsädespartiet.

För att utsäde av lantbruksväxter ska kunna certifieras måste arten finnas upptagen i utsädesförordningen (2000:1330) och sorten vara intagen i den svenska sortlistan eller i Europeiska gemenskapens gemensamma sortlista för lantbruksväxter.

För utsäde av köksväxter gäller samma förutsättningar bortsett från att det är fråga om Europeiska gemenskapens gemensamma sortlista för köksväxter. Dessutom räcker det om sorten finns med i en nationell sortlista från något land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utsäde av köksväxter kan antingen certifieras eller kvalitetskontrolleras som standardutsäde.

För att utsäde ska få certifieras måste det uppfylla de kvalitetskrav som Jordbruksverket fastställer i sina föreskrifter. Dessa krav rör huvudsakligen renhet (art och sort), grobarhet, sundhet och lagringsförmåga. Kvalitetskraven omfattar även produktionsförhållanden som grundutsädet till den odling varifrån utsädet har skördats, utsädesodlingens läge och tillstånd under växttiden samt utsädets sortrenhet.

För utsädespotatis finns även krav som gäller lagringsbetingelser, knolkvalitet samt användning och rengöring av maskiner och annan utrustning för odling och hantering av utsädet.

Utsäde av fröburna växtslag av lantbruksväxter, utom utsädespotatis, får certifieras av Jordbruksverket och av Frökontrollen Mellansverige AB (juridisk person som Jordbruksverket har förklarat behörig för certifiering). Utsädespotatis får endast certifieras av Jordbruksverket. Även kontrollen av köksväxtutsäde som standardutsäde utförs av Jordbruksverket.

Statistik rörande utsädescertifieringen sammanställs av Jordbruksverket.

Bekämpningsmedel

Sedan 1979, publiceras årligen uppgifter om försålda kvantiteter av bekämpningsmedel (verksamma ämnen) i Sverige. Statistiken

baseras på information från innehavare av godkännande för bekämpningsmedel.

Mineralgödsel

Statistiken om försäljning av mineralgödsel och gödselmedel godkända för ekologisk odling till yrkesmässigt jord- och trädgårdsbruk i Sverige samlas in genom en enkätundersökning till alla kända tillverkare, importörer och återförsäljare av ovan nämnda gödseltyper.

Undersökningen sker samordnat mellan Jordbruksverket och SCB. Jordbruksverkets statistik inriktar sig på försäljningen i ton vara per produkt medan SCB:s redovisning, senast i Statistiska meddelanden, MI 30 SM 1401, sker uttryckt i ren växtnäring per län.

Hänsyn har i denna statistik ej kunnat tas till eventuella lagerförändringar på enskilda gårdar eller i handelsledet. Uppgifterna som redovisas är baserade på den försäljning som sker till jordbruket och trädgårdsnäringen. Användningen av handelsgödsel i skogsbruket, hemträdgårdar eller de specialgödselmedel som används för golfbanor ingår inte i statistiken. Gödselmedel tillättna i ekologisk odling redovisas separat i kvantitet vara samt i kvantitet växtnäringensämnen. I den redovisningen ingår både oorganiska och organiska gödselmedel.

Fodermedel

Rapporteringskrav av råvaruförbrukning för foderleverantörer är reglerat enligt foderföreskriften SJVFS 2006:81 och rapporteringen sker per helår till Jordbruksverket. I rapporteringen skall framgå vilka råvaror som använts, till vilket djurslag foderråvaran har använts samt om råvarorna är av svenskt eller utländskt ursprung.

Dränering

Täckdikning och dränering i jordbruket har undersökts sedan slutet av 1800-talet. Täckdikningens omfattning följdes med stort intresse i flera jordbruksräkningar under 1920 och 1950-talet men har under andra halvan av

1900-talet endast undersökts två gånger. 1973 undersöktes täckdikningen i samband med jordbruksinventeringen och 1982 i samband med de objektiva skördeuppskattningarna.

Till ett urval av samtliga jordbruksföretag genomfördes av Jordbruksverket en enkät om jordbrukets dränering 2013.

Annan publicering

Jordbrukarnas investeringar i maskiner och redskap har publicerats från år 2003 och finns på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under rubriken Ta del av statistiken följt av Övrig statistik.

Mer information om förprovning och djurskyddsbestämmelser finns på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se.

Statistik över certifierat utsäde publiceras på Jordbruksverkets webbplats, www.jordbruksverket.se, vidare under Odling samt Utsäde och sorter.

Uppgifter om försålda kvantiteter bekämpningsmedel i jordbruket har publicerats på Kemikalieinspektionens webbplats (www.kemi.se) under rubriken Statistik.

Statistik över försäljningen av mineralgödsel i jordbruket har publicerats i "Försäljning av mineralgödsel 2012/13", Statistikrapport 2014:05, på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under rubriken Ta del av statistiken.

Foderstatistik publiceras på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Rapporter, broschyrer och blanketter.

Statistik över dränering av jordbruksmark publiceras i Statistiskt meddelande JO 41 SM 1402. Bakgrundsinformation om dränering och markavvattning i jordbruket har hämtats från rapporten Jordbruksverket (2013) "Jordbrukets markavvattningsanläggningar i ett nytt klimat", rapport 2013:14

Tabell 8.1
Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1990–2013, milj. kr
Purchases of machinery and implements by the agricultural sector

	1990	2000	2005	2010	2012	2013
<i>Löpande priser</i>						
<i>Traktorer</i>						
Egentliga traktorer	999	1 673	1 850	2 421	2 456	1 994
Övriga tillhörande gruppen traktorer	15	21	23	25	29	22
Jordbearbetningsredskap	262	224	126	219	250	254
Redskap för sådd, spridning m.m.	200	234	212	322	324	323
Redskap för skörd och tröskning	516	640	658	1 010	1 125	1 005
Vagnar	139	94	217	214	278	245
Torkar, kvarnar, silor m.m.	219	206	201	171	227	219
Potatis och roffruktredskap	67	77	120	14	24	24
Transportredskap och lastapparater ¹	179	292	347	509	622	580
Utrustning för mjölkning och mjölkhantering	64	164	134	242	264	181
Stallutrustningar	227	309	469	514	575	424
Bevattningsutrustningar	18	14	25	18	..	..
Diverse ²	73	75	146	186	135	130
Skogs- och trädgårdsredskap för lantbruket ³	..	..	317	321	319	258
Summa	2 978	4 023	4 844	6 209	6 669	5 698
<i>2013 års priser</i>						
Traktorer	2 111	2 546	2 516	2 689	2 510	1 994
Övriga maskiner och redskap	5 073	3 794	3 980	4 145	4 319	3 704
Summa	7 183	6 340	6 496	6 834	6 829	5 698

Anm: Ny metod för bortfallshantering från och med 2012 års undersökning. Läs mer i rapporten *Jordbrukets investeringar i maskiner och redskap år 2012* på Jordbruksverkets webbplats.

1) Exklusive vagnar.

2) Elmotorer och hydroforer som ingått i posten "Diverse" har utgått fr.o.m. 2003 års undersökning.

3) Ny post fr.o.m. 2003 års undersökning.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.2
Antal levererade traktorer 1990–2013
Number of delivered tractors

År	Antal levererade traktorer	Genomsnittlig effekt på kraftuttaget, hk
2013	2 800	132,0
2012	3 200	135,5
2010	3 500	133,7
2005	3 800	110,4
2000	4 000	102,9
1990	3 988	82,2

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.3
Antalet förprovade djurstallar under 2013
Number of pre-tested buildings for livestock

Område	Mjölkkor	Dikor	Övriga nöt	Sugor i produktion	Slaktgrisar	Tillväxtgrisar och övriga grisar	Hästar	Övriga djur ¹
<i>Län</i>								
Stockholms	3	3	4	–	–	–	41	3
Uppsala	4	5	8	1	–	–	16	8
Södermanlands	2	6	7	–	–	–	24	4
Östergötlands	8	10	20	–	–	–	16	27
Jönköpings	19	21	37	1	–	–	16	16
Kronobergs	4	5	16	–	1	–	9	9
Kalmar	14	8	30	1	–	1	16	15
Götlands	1	5	9	1	1	–	3	8
Blekinge	3	5	9	–	–	–	8	6
Skåne	19	12	43	2	17	1	52	27
Hallands	4	7	16	4	1	2	32	12
Västra Götalands	30	27	45	8	3	3	75	38
Värmlands	4	7	9	2	–	–	12	4
Örebro	1	1	6	–	1	–	5	10
Västmanlands	3	–	2	5	–	–	9	2
Dalarnas	3	1	4	–	–	–	7	4
Gävleborgs	5	8	21	–	1	–	15	8
Västernorrlands	3	1	2	–	–	–	3	2
Jämtlands	7	5	8	–	1	–	6	9
Västerbottens	2	3	13	–	–	–	5	8
Norrbottens	2	1	2	–	–	–	5	2
<i>Hela riket</i>								
2013	141	141	311	25	26	7	375	222
2012	228	183	363	30	19	21	556	284
2010	247	222	449	46	43	22	638	292
2005	242	226	545	34	28	24	540	150
2000	466	240	606	78	54	37	190	111
1994/95	926	107	224	240	116	43	.. ²	.. ²

1) Får/getter, fjäderfä och pälsdjur. Fr.o.m. 2010 ingår även kaniner, fisk (antal kassar) samt hjort, övriga idisslare och vildsvin (antal hägn).

2) Sammanlagt 87 förprovade djurstallar för häst, får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.4**Total kvantitet certifierat utsäde 2011/12 och 2012/13, ton***Total quantity of state certified seed*

Utsädesslag	Certifierat i Sverige		Importerat certifierat utsäde	
	2011/12	2012/13	2011/12	2012/13
Sträsäd				
Höststräsäd	53 690	58 156	1 423	2 802
Vårsträsäd	97 441	103 310	4 136	5 250
Foderväxter				
Baljväxter	8 842	8 732	739	1 864
Gräs	5 182	5 033	1 476	1 409
Övriga foderväxter	983	538	83	63
Betor	0	0	0	0
Olje- och fiberväxter	985	668	639	579
Köksväxter	4	0	0	0
<i>Summa fröburna växtslag</i>	<i>167 127</i>	<i>176 436</i>	<i>8 495</i>	<i>11 967</i>
Potatis	18 767	17 402	–	–

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.5**Total försäljning av bekämpningsmedel till jordbruket¹. Kvantitet verksam substans 1990–2012, ton***Total sale of pesticides to agriculture. Quantities of active substance*

	Totalt	Därav				
		Insekt- medel ²	Svamp- medel	Betnings- medel	Ogräs- medel	Tillväxt- regula- torer
<i>Kvantitet verksam substans, ton</i>						
2012	1 717,4	16,9	199,9	25,4	1 450,8	24,0
2011	1 660,2	16,1	200,1	17,5	1 404,8	20,3
2010	1 472,6	19,5	199,8	28,6	1 206,1	17,8
2005	1 568,6	17,7	211,2	41,6	1 279,5	18,1
2000	1 652,3	17,3	186,1	51,7	1 364,3	32,7
1995	1 223,8	16,9	132,9	67,3	975,1	31,6
1990	2 343,5	25,6	546,0	96,7	1 631,4	43,8

1) Exklusive frukt- och trädgårdsodling.

2) Exklusive myggmedel.

Källa: Kemikalieinspektionen.

Tabell 8.6
Försäljning av mineralgödsel inom jord- och trädgårdsbruk 1990/91–2012/13, milj. kg

Sales of commercial fertilizers in agriculture and horticulture

	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
<i>Enkla gödselmedel</i>							
Kvävegödsel	685,4	555,9	579,4	360,9	426,1	344,9	366,9
Fosforgödsel	12,0	4,2	2,6	0,8	0,8	0,6	0,8
Kaliumgödsel	6,0	8,0	9,2	9,4	3,6	2,9	10,5
Svavelgödsel	–	–	0,6	0,5	0,2	0,1	0,2
<i>Sammansatta gödselmedel</i>							
NP-gödsel	42,8	56,4	44,5	34,6	8,1	6,5	9,3
PK-gödsel	74,3	62,6	33,5	14,4	6,4	7,5	7,6
NK-gödsel	18,6	13,0	20,2	9,7	4,5	3,4	3,5
NPK-gödsel	292,3	266,6	284,8	281,7	254,6	249,3	281,2
Totalt	1 130,9	966,7	974,8	712,1	704,3	615,2	680,0

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.7
Råvaror ingående i foderblandningar för samtliga djurslag 2012 och 2013, ton
Feed materials in compound feeds for all animals

Foderråvara	Producerat i Sverige		Importerat	
	2012	2013*	2012	2013*
Spannmål; produkter och biprodukter	1 383 725	952 795	70 771	40 190
Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter	135 546	130 506	453 152	445 884
Frön från baljväxter; produkter och biprodukter	20 126	22 966	114	93
Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter	67 756	58 703	50 891	50 906
Andra frön och frukter; produkter och biprodukter	–	–	133	138
Vallfoder och grovfoder	6 919	5 412	2 935	4 071
Andra växter; produkter och biprodukter	16	60	721	694
Mjölkprodukter	24 342	111	632	458
Produkter från landdjur ¹	21 503	18 709	5 085	5 912
Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter ²	1 463	20 049	7 054	7 515
Mineraler	85 595	82 675	15 184	13 016
Diverse ³	41 176	35 460	3 347	4 542
Övriga produkter ⁴	214	3 464	132	754
Totalt	1 788 379	1 330 909	610 152	574 172

1) Animaliska biprodukter, fjäderfämjöl, fettgrevar, torkade äggprodukter, animaliskt fett och protein, blodmjöl och blodprodukter.

2) Fiskmjöl, vattenlösliga restprodukter, fiskolja och hydrolysat av fiskprotein.

3) Jäst och liknande, produkter och biprodukter från bl.a. bageri o. pastaframställning, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.8
Råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag 2013, ton

Feed materials in compound feeds produced in Sweden for all animals

Foderråvara	Svin	Fjäderfä	Nöt	Häst	Hund/katt	Övrigt	Totalt
<i>Spannmål; produkter och biprodukter</i>							
Varav havre	2 767	13 672	6 887	2 082	200	650	26 258
korn	79 485	11 492	98 605	1 294	701	2 253	193 830
vete	21 473	103 278	22 826	739	15 860	850	165 026
foderveete	57 512	153 684	41 439	3 514	168	3 912	260 229
vetekli	15 028	5 825	40 520	6 227	183	1 805	69 589
rågveete	7 322	7 832	24 461	–	–	132	39 747
torkad drank	5 787	51	50 405	17	548	773	57 581
Summa	202 797	333 426	355 994	25 738	20 368	14 472	952 795
<i>Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter</i>							
Varav mjöl av rapsfrö	1 934	270	38 700	–	–	102	41 007
rapsfrön, extruderade	980	829	42 042	–	–	334	44 185
Summa	6 675	20 481	101 786	927	93	543	130 506
<i>Frön från baljväxter; produkter och biprodukter</i>							
Varav ärter	2 151	7 588	3 200	4	–	107	13 050
Summa	3 151	9 279	10 410	6	–	121	22 966
<i>Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter</i>							
Varav betmassa, torkad	317	–	26 907	1 013	47	423	28 707
betmelass av sockerbeta	663	1	15 958	2 253	3	635	19 513
Summa	2 136	538	46 714	6 469	608	2 239	58 703
<i>Andra frön och frukter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	–	–	–	–	–	–	–
<i>Valfoder och grovfoder</i>							
Summa	27	613	2 810	1 776	–	185	5 412
<i>Andra växter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	–	–	–	9	46	5	60
<i>Mjolkprodukter</i>							
Summa	103	–	–	–	8	–	111
<i>Produkter från landdjur¹</i>							
Summa	324	1 981	–	–	11 430	4 974	18 709
<i>Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter²</i>							
Summa	20	–	–	–	158	19 871	20 049
<i>Mineraler</i>							
Summa	19 225	34 624	24 325	2 115	372	2 015	82 675
<i>Diverse³</i>							
Summa	6 313	12 217	16 349	93	11	476	35 460
<i>Övriga produkter⁴</i>							
Summa	148	21	192	27	74	3 002	3 464
<i>Totalt</i>							
2013*	240 919	413 180	558 580	37 159	33 168	47 903	1 330 909
2012	453 956	411 000	789 440	37 920	41 968	54 096	1 788 379
2011	452 875	392 899	876 049	43 949	44 604	32 306	1 842 682
2010	292 453	398 027	592 984	37 930	44 025	28 854	1 394 273
2008	297 673	383 251	566 647	43 168	36 601	20 631	1 347 972

1) Animaliska biprodukter, fjäderfämjöl, fettgrevar, torkade äggprodukter, animaliskt fett och protein, blodmjöl och blodprodukter.

2) Fiskmjöl, vattenlösliga restprodukter, fiskolja och hydrolysat av fiskprotein.

3) Jäst o. likn., produkter och biprodukter från bl.a. bageri o. pastaframställning, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.9**Areal dränerad och systemtäckdikad åkermark, åkermark med behov av ny- och omtäckdikning samt planerad ny- och omtäckdikning i hektar 2013***Area of drained and tile drained arable land, arable land with need for new or refurbished tile drainage and planned drainage actions in hectares*

Område; storleksgrupp	Åkermark, hektar						
	Brukad	Med tillfredsställande dränering	Systemtäckdikad	Systemtäckdikad de senaste 50 åren	I behov av nytäckdikning	I behov av omtäckdikning	Med planerad ny-/omtäckdikning
<i>Län</i>							
Stockholms	84 855	66 281	36 100	18 752	12 852	12 578	5 490
Uppsala	167 039	128 979	75 190	37 544	21 275	16 516	7 459
Södermanlands	123 882	96 050	59 028	33 785	21 471	20 615	9 896
Östergötlands	207 059	157 535	122 932	56 176	28 955	38 619	13 625
Jönköpings	91 479	68 636	13 717	9 883	9 320	8 363	5 656
Kronobergs	47 341	35 659	9 123	6 718	6 369	5 681	2 697
Kalmar	125 251	98 106	33 116	21 601	17 209	13 325	8 217
Gotlands	83 155	59 592	33 364	20 591	16 167	13 739	5 105
Blekinge	31 968	28 297	15 359	6 520	2 559	3 486	1 228
Skåne	462 771	386 864	245 675	138 702	44 891	56 878	24 274
Hallands	109 929	90 486	56 639	27 996	11 654	15 294	5 597
Västra Götalands	468 710	365 924	302 449	187 453	68 444	87 559	38 100
Värmlands	105 208	69 982	53 799	41 421	24 844	18 406	8 080
Örebro	106 573	77 805	55 261	38 721	21 773	16 624	9 479
Västmanlands	111 661	83 983	76 581	29 386	16 616	19 324	6 223
Dalarnas	56 622	41 889	12 114	9 541	9 148	4 667	2 399
Gävleborgs	68 580	49 208	18 507	15 401	11 599	7 462	5 160
Västernorrlands	47 883	37 598	11 203	9 889	6 440	4 128	2 324
Jämtlands	36 630	28 466	8 107	7 195	3 188	4 283	2 092
Västerbottens	70 588	54 410	32 292	30 032	11 407	8 984	3 140
Norrbottens	33 719	23 726	10 972	10 623	8 880	4 623	..
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	346 020	293 109	223 875	122 190	34 600	48 685	20 213
Gmb	300 614	240 036	108 675	62 881	37 945	33 270	14 587
Gns	455 257	364 829	342 751	189 001	53 738	87 131	36 971
Ss	597 516	457 068	317 245	169 797	91 679	86 820	38 928
Gsk	482 825	364 035	137 855	90 990	69 559	65 737	28 656
Ssk	203 875	139 221	74 926	54 729	46 640	30 207	15 116
Nn	142 159	106 065	31 652	27 272	20 224	14 398	7 900
Nö	112 637	85 113	44 549	41 070	20 674	14 908	6 973
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>							
– 5,0	44 024	36 654	10 196	9 208	3 908	3 394	1 592
5,1– 10,0	107 630	88 737	31 724	27 532	17 031	13 230	7 543
10,1– 20,0	186 213	145 879	64 675	45 686	34 954	28 595	15 611
20,1– 30,0	148 914	115 865	60 480	43 187	19 644	20 639	9 606
30,1– 50,0	275 610	207 235	115 091	73 930	39 297	36 531	16 490
50,1–100,0	524 299	400 157	234 162	151 713	79 225	74 055	32 652
100,1–	1 354 214	1 054 951	765 201	406 672	181 001	204 712	85 851
<i>Hela riket</i>							
2013	2 640 902	2 049 477	1 281 528	757 930	375 060	381 155	169 346

Anm: Alla uppgifter kommer från enkätundersökningen om jordbrukets dränering. Undersökningen är en urvalsundersökning och värdena kan därmed skilja sig något från tidigare publicerade värden.

Källa: Jordbruksverket.